

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ
ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«20» березня 2025 року

№ 60/2-рк/к

м. Київ

ДУ «Національне військове
меморіальне кладовище»

*Про здійснення заходів,
спрямованих на запобігання
порушенням законодавства
про захист економічної конкуренції*

1. ПРЕДМЕТ РЕКОМЕНДАЦІЙ

(1) Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає державній установі «Національне військове меморіальне кладовище» (далі – ДУ «Національне військове меморіальне кладовище», Установа) обов'язкові для розгляду рекомендації у порядку, передбаченому статтею 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», з метою формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, здійснення заходів, спрямованих на запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

(2) Підставою для вжиття відповідних заходів є здійснення Північним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 20.08.2024 № 13-01/780 (вх. Відділення від 20.08.2024 № 60-01/405К) державного контролю за дотриманням ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час проведення процедури закупівлі по предмету: «Нове будівництво Національного військового меморіального кладовища за адресою: **«Інформація доступ до якої обмежено»** І черга будівництва (1 - 2 пускові комплекси)», ідентифікатор процедури закупівлі на вебпорталі «Prozorro» № **«Інформація доступ до якої обмежено»** (далі – Процедура закупівлі).

2. ОРГАН АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКОГО УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЮ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

(3) Органом адміністративно-господарського управління та контролю, якому надаються рекомендації, є ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» (**«Інформація доступ до якої обмежено»**); ідентифікаційний код юридичної особи **«Інформація доступ до якої обмежено»**).

(4) Як вбачається із відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» є юридичною особою з організаційно-правовою формою – державна організація (установа, заклад). Видами діяльності Установи за КВЕД є:

«Інформація доступ до якої обмежено» (основний); «Інформація доступ до якої обмежено».

(5) Відповідно до пункту 1 розділу «Загальні положення» Положення про державну установу «Національне військове меморіальне кладовище», затвердженого наказом Міністерства у справах ветеранів України від 04.11.2022 № 195 (далі – Положення № 195), ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» є державною, бюджетною та неприбутковою установою, що належить до сфери управління Міністерства у справах ветеранів України (далі – Мінветеранів).

(6) Згідно з пунктом 2 розділу «Загальні положення» Положення № 195 Установа утворена наказом Мінветеранів від 14.11.2022 № 181 «Про утворення державної установи «Національне військове меморіальне кладовище» на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 04.11.2022 № 1115 «Про утворення державної установи «Національне військове меморіальне кладовище».

(7) Відповідно до пункту 1 розділу 1 «Мета, основні завдання» Положення № 195 метою діяльності Установи є вшанування та увічнення пам'яті загиблих (померлих) осіб, зазначених у частині першій статті 15¹ Закону України «Про поховання та похоронну справу» [почесне поховання на Національному військовому меморіальному кладовищі загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, забезпечували виконання службових обов'язків та присяги на вірність Українському народу].

(8) Згідно з пунктом 2 розділу 1 «Мета, основні завдання» Положення № 195 одними із основних завдань Установи є:

- здійснення функцій замовника будівництва Національного військового меморіального кладовища, у тому числі згідно з нормами чинного законодавства (підпункт 1);
- здійснення організації почесного поховання загиблих (померлих) і надання ритуальних послуг, а також реалізація предметів ритуальної належності згідно з договорами-замовленнями на організацію та проведення поховання (підпункт 2);
- укладення договорів-замовлень на організацію та проведення поховання на військовому кладовищі Національного військового меморіального кладовища (підпункт 3);
- забезпечення утримання в належному стані та охорони Національного військового меморіального кладовища відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України (підпункт 10);
- організація та проведення заходів з увічнення та вшанування пам'яті загиблих (померлих) (підпункт 11);
- надання додаткових платних ритуальних послуг, не передбачених переліком безоплатних послуг, які надаються при здійсненні організації почесного поховання загиблих (померлих) (підпункт 14).

(9) Водночас, відповідно до абзацу другого пункту 1 Положення про Міністерство у справах ветеранів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1175 (із змінами) (далі – Положення № 1175) Мінветеранів є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності (далі – ветерани), членів сімей таких осіб і членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України.

(10) Згідно з пунктом 4 Положення № 1175 Мінветеранів відповідно до покладених на нього завдань, зокрема:

- планує та організовує здійснення заходів щодо гідного вшанування пам'яті ветеранів (здійснення пошуку, поховання та перепоховання, збереження та облаштування військових поховань, увічнення пам'яті тощо), координує діяльність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо гідного вшанування пам'яті ветеранів (підпункт 18);
- бере участь в організації поховань та перепоховань осіб, які загинули (померли) внаслідок безпосередньої участі в бойових діях під час захисту Батьківщини або виконання обов'язків військової служби на території України та інших держав (підпункт 19);
- бере участь в організації видання книг, інших друкованих видань, пов'язаних з відзначенням героїзму захисників та захисниць України, учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті, мемуарів, художніх та аудіовізуальних творів, у створенні музеїв, меморіалів та експозицій, проведенні наукових досліджень та конференцій, семінарів, засідань за круглим столом та інших заходів у межах компетенції (підпункт 22).

(11) Тобто, створивши ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» Мінветеранів делегувало йому свої повноваження, зокрема, в частині:

- здійснення функцій замовника будівництва Національного військового меморіального кладовища;
- вшанування та увічнення пам'яті на Національному військовому меморіальному кладовищі загиблих (померлих) осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, забезпечували виконання службових обов'язків та присяги на вірність Українському народу.

(12) При цьому, статтю 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що *органи адміністративно-господарського управління та контролю* - суб'єкти господарювання, об'єднання, інші особи в частині виконання ними функцій управління або контролю в межах делегованих їм повноважень органів влади чи органів місцевого самоврядування.

(13) Отже, ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» є органом адміністративно-господарського управління та контролю у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

(14) Крім того, відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим законом регулюються відносини, зокрема, органів адміністративно-господарського управління та контролю із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією.

(15) Згідно із статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єктами господарювання визнаються також органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю в частині їх діяльності з виробництва, реалізації, придбання товарів чи іншої господарської діяльності.

(16) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Установи із суб'єктами господарювання.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

(17) На виконання доручення Антимонопольного комітету України від 20.08.2024 № 13-01/780 (вх. Відділення ід 20.08.2024 № 60-01/405К) Відділення здійснює державний контроль за дотриманням ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» вимог законодавства про захист економічної конкуренції під час проведення Процедури закупівлі.

(18) Відділення направило до Установи лист про надання інформації від 03.09.2024 № 60-02/5033е.

(19) Листом від 12.09.2024 № 539-2024 (вх. Відділення від 12.09.2024 № 60-01/3574) ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» надала до Відділення відповідь на вказаний лист.

(20) Відділення направило до Установи лист про надання пояснень від 24.09.2024 № 60-02/5489е.

(21) Листом від 27.09.2024 № 572-2024 (вх. Відділення від 30.09.2024 № 60-01/1885кі) ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» надала до Відділення відповідь на вказаний лист.

(22) Відділення направило до Установи лист про надання інформації від 29.11.2024 № 60-02/7172е.

(23) Листом від 06.12.2024 № 718-2024 (вх. Відділення від 06.12.2024 № 60-01/4909) ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» надала до Відділення відповідь на вказаний лист.

(24) Також під час здійснення вищевказаного державного контролю Відділення направило:

- до ПрАТ «Агробудмеханізація» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7205е;
- до ТОВ «Софіябуд» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7206е (повернена до Відділення із позначкою «за закінченням терміну зберігання»);
- до ТОВ «Ріелт-Буд» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7207е;
- до ТОВ «ПБК «Новобуд» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7208е (повернена до Відділення із позначкою «за закінченням терміну зберігання»);
- до ТОВ «Мостобудівельний загін № 112» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7210е;
- до ТОВ «Моноліт Будсервіс» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7211е;
- до ТОВ «КСМ-ГРУП» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7212е;
- до ТОВ «Канбуд» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7213е;
- до ТОВ «БК «Житлобудінвест» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7214е (повернена до Відділення із позначкою «за закінченням терміну зберігання»);
- до ТОВ «Айрена» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7215е;
- до ТОВ «Укрбуд-проект-реконструкція» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7216е;
- до консорціуму «БІЛДІНГ ЮА» вимогу про надання інформації від 02.12.2024 № 60-02/7228е (повернена до Відділення із позначкою «за закінченням терміну зберігання»).

(25) Відповіді на вказані вимоги надали:

- ПрАТ «Агробудмеханізація» листом від 11.12.2024 № 437 (вх. Відділення від 13.12.2024 № 60-01/5050);
- ТОВ «Ріелт-Буд» листом від 11.12.2024 № 11-12/24 (вх. Відділення від 13.12.2024 № 60-01/5051)
- ТОВ «Мостобудівельний загін № 112» листом від 23.12.2024 № 1021 (вх. Відділення від 23.12.2024 № 60-01/2419кі);
- ТОВ «Моноліт Будсервіс» листом від 11.12.2024 № 1873 (вх. Відділення

від 11.12.2024 № 60-01/5117);

- ТОВ «КСМ-ГРУП» листом від 19.12.2024 № 19122024-А (вх. Відділення від 20.12.2024 № 60-01/5179);

- ТОВ «Канбуд» листом від 23.12.2024 № 237 (вх. Відділення від 24.12.2024 № 60-01/5222);

- ТОВ «Айрена» листом від 19.12.2024 № 1 (вх. Відділення від 25.12.2024 № 60-01/5237);

- ТОВ «Укрбуд-проект-реконструкція» листом від 19.12.2024 № 1912/01 (вх. Відділення від 23.12.2024 № 60-01/5203).

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

(26) Закон України «Про публічні закупівлі» (далі – Закон) визначає правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави, територіальних громад та об'єднаних територіальних громад.

(27) Відповідно до визначення терміну, наведеного у статті 1 Закону, *тендерна документація* - документація щодо умов проведення тендеру, що розробляється та затверджується замовником і оприлюднюється для вільного доступу в електронній системі закупівель.

(28) Згідно з частиною другою статті 16 Закону замовник установлює один або декілька з таких кваліфікаційних критеріїв:

- наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій;

- наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід;

- наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів);

- наявність фінансової спроможності, яка підтверджується фінансовою звітністю.

(29) При цьому, відповідно до частини першої та четвертої статті 5 Закону закупівлі здійснюються, зокрема, за принципом недискримінації учасників, відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель. Замовники не мають права встановлювати жодних дискримінаційних вимог до учасників.

(30) Згідно з частиною четвертою статті 22 Закону тендерна документація не повинна містити, зокрема вимог, що обмежують конкуренцію та призводять до дискримінації учасників.

(31) Відповідно до пункту 3⁷ розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про публічні закупівлі» Кабінетом Міністрів України затверджено постановою від від 12.10.2022 № 1178 «Особливості здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування», які встановлюють порядок та умови здійснення публічних закупівель (далі - закупівлі) товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі» (далі - замовники), із забезпеченням захищеності таких замовників від воєнних загроз на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування. (дал – Постанова № 1178).

(32) Пунктом 3 Постанови № 1178 замовники, що зобов'язані здійснювати публічні закупівлі товарів, робіт і послуг відповідно до Закону, проводять закупівлі з урахуванням цих особливостей та з дотриманням принципів здійснення публічних закупівель, визначених Законом.

(33) Абзацом першим пункту 28 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178, передбачено, що тендерна документація формується замовником відповідно до вимог статті 22 Закону з урахуванням цих особливостей.

5. ВСТАНОВЛЕНІ ОБСТАВИНИ

(34) ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» у липні 2024 року відповідно до вимог Закону України «Про поховання та похоронну справу» та на виконання Плану пріоритетних дій Уряду на 2024 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.02.2024 № 137-р (пункт 123), провела Процедуру закупівлі. Очікувана вартість – **«Інформація доступ до якої обмежено»** грн.

(35) Процедура закупівлі розпочалася 03.07.2024 о 20:17 та завершилася 24.07.2024 о 00:00.

(36) Відповідно до реєстру отриманих тендерних пропозицій для участі у Процедурі закупівлі свою тендерну пропозицію надав лише консорціум «Білдінг Юа» (**«Інформація доступ до якої обмежено»**; **«Інформація доступ до якої обмежено»**). Тендерна пропозиція подана 23.07.2024 о 23:15.

(37) За результатами проведення електронного аукціону консорціум «Білдінг Юа» запропонував наступні ціни для участі у Процедурі закупівлі.

№ з/п	Найменування учасника	Тендерна пропозиція, грн з ПДВ	
		Початкова	Кінцева
1	консорціум «Білдінг Юа»	«Інформація доступ до якої обмежено»	«Інформація доступ до якої обмежено»

(38) Із консорціумом «Білдінг Юа» замовник уклав договір підряду на проведення будівельних робіт від 07.08.2024 № 027-2024 на суму **«Інформація доступ до якої обмежено»** грн з ПДВ.

(39) З метою визначення можливих бар'єрів для участі інших потенційних учасників у Процедурі закупівлі, Відділення здійснило аналіз тендерної документації щодо умов проведення Процедури закупівлі, затвердженої протокольним рішенням уповноваженої особи ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» від 03.07.2024 № 27 (із змінами, внесеними протокольними рішеннями уповноваженої особи Установи від 15.07.2024 № 31 та від 19.07.2024 № 32) (далі – Тендерна документація).

(40) За результатами здійснення вказаного аналізу Відділення встановило, зокрема, що у додатку 4 «Інформація про технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі (технічна специфікація)» Тендерної документації було зазначено наступне: **«Учасник, до закінчення періоду подання тендерних пропозицій, повинен здійснити попередній огляд об'єкту, де будуть виконуватися роботи, про що Учасник складає акт обстеження об'єкту та підписує його у відповідальній особі Замовника (посада - ПІБ) та подає його у складі тендерної пропозиції. Акт огляду обов'язково повинен містити інформацію про назву предмета закупівлі, номер оголошення, оприлюдненого в електронній системі закупівель, підпис уповноваженого представника учасника, який підписав документи тендерної пропозиції та представника Замовника, а також дату здійснення огляду (не раніше дати оголошення цієї закупівлі) ...»** (мова оригіналу).

(41) Листами від 12.09.2024 № 539-2024 (вх. Відділення від 12.09.2024 № 60-01/3574) та від 27.09.2024 № 572-2024 (вх. Відділення від 30.09.2024 № 60-01/1885кі) ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» зазначила, що вказана вимога є визначеним замовником обов'язком для здійснення обстеження об'єкту будівництва, а також дозволяє учаснику на місці оглянути можливості підключення до існуючих мереж і визначитися з порядком застосування наявної в учасника матеріально-технічної бази і техніки та, відповідно, мати можливість максимально точно скласти свою цінову пропозицію і не допустити в подальшому її безпідставного корегування, що безумовно відповідає принципу максимальної економії та ефективності, закріпленому в Законі України «Про публічні закупівлі».

(42) За інформацією Установи, єдиним суб'єктом господарювання, який звернувся та отримав від ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» дозвіл на здійснення попереднього огляду об'єкту, де мають виконуватися роботи, що є предметом Процедури закупівлі, та складання відповідного акту обстеження був консорціум «Білдінг Юа».

(43) Отже, ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» не надала ґрунтовних пояснень щодо необхідності встановлення у Тендерній документації наведеної вище вимоги у вказаній редакції.

(44) Крім того, Відділенням були опитані найбільші компанії м. Києва та Київської області за критерієм отриманої виручки у 2023 році (дані отримано з відкритих джерел у мережі Інтернет - <https://youcontrol.market/>), основним видом діяльності яких є **«Інформація доступ до якої обмежено»** (код за КВЕД **«Інформація доступ до якої обмежено»**): ПрАТ «Агробудмеханізація», ТОВ «Софіябуд», ТОВ «Ріелт-Буд», ТОВ «ПБК «Новобуд», ТОВ «Мостобудівельний загін № 112», ТОВ «Моноліт Будсервіс», ТОВ «КСМ-ГРУП», ТОВ «БК «Житлобудінвест», ТОВ «Айрена», ТОВ «Укрбуд-проект-реконструкція».

(45) За результатом узагальнення отриманих відповідей Відділенням встановлено, що більшість опитаних суб'єктів господарювання (ПрАТ «Агробудмеханізація», ТОВ «Ріелт-Буд», ТОВ «Мостобудівельний загін № 112», ТОВ «Моноліт Будсервіс», ТОВ «Укрбуд-проект-реконструкція») вважають, що вимога надання учасником Процедури закупівлі підписаного ним і замовником акту обстеження об'єкту, де мають виконуватися роботи, що є предметом Процедури закупівлі, за певних обставин (відсутності належного обґрунтування необхідності її встановлення, відмови замовника від підписання такого акту тощо), **могла б стати бар'єром для їх участі або участі інших потенційних учасників у Процедурі закупівлі.**

(46) Так, наприклад, листом від 19.12.2024 № 1912/01 (вх. Відділення від 23.12.2024 № 60-01/5203) ТОВ «Укрбуд-проект-реконструкція» зазначило, що вказана вимога є дискримінаційною, необґрунтованою та такою, що суперечить вимогам чинного законодавства, адже за таких обставин незалежних від учасника Процедури закупівлі підстав замовник може не надати або не підписати вищенаведений акт, що в подальшому може стати причиною відхилення такої тендерної пропозиції.

(47) Крім того, листом від 11.12.2024 № 1873 (вх. Відділення від 11.12.2024 № 60-01/5117) ТОВ «Моноліт Будсервіс» повідомило, що будь-яке нове будівництво розпочинається з моменту обстеження земельної ділянки, на якій будуть виконуватись роботи, на предмет встановлення/виявлення: площі земельної ділянки, цільового призначення, кадастрового номеру (за наявності), рельєфу земельної ділянки, типу ґрунту, наявності ерозійних процесів, наявності зелених насаджень, будівель та споруд, інженерних мереж та комунікацій, огорожі ділянки та під'їзних шляхів, наявності вибухонебезпечних речовин, відходів та сміття тощо. Вказані обстеження проводяться за участі (із залученням) відповідних спеціалізованих державних, комунальних чи приватних установ, підприємств, організацій, які надають відповідні послуги та висновки за результатами їх досліджень.

Залучення спеціалізованих державних, комунальних чи приватних установ, підприємств, організацій, як правило, здійснюється замовником шляхом укладання відповідних договорів та оплати ним послуг (за необхідності) по здійсненню тих чи інших досліджень. Висновки (акти, протоколи, експертні звіти тощо) надаються замовнику (власнику) відповідної земельної ділянки. Замовник надає вказані документи виконавцю робіт (підряднику) і несе відповідальність за надання недостовірних даних. Учасник процедури закупівлі (потенційний підрядник) на момент проведення процедури закупівлі не має законних підстав для отримання вищезазначених документів.

(48) Виходячи з наведеного, взяти участь у Процедурі закупівлі могли лише ті суб'єкти господарювання, які мали попередньо отримати та надати акт обстеження об'єкту, де мають виконуватися роботи, що є предметом Процедури закупівлі, за підписом представників учасника та замовника.

(49) Так, рішенням комісії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель від 10.10.2024 № 16659-р/пк-пз, яким ДУ «Національне військове меморіальне кладовище» було зобов'язано внести зміни до тендерної документації щодо умов проведення процедури закупівлі по предмету: «Роботи зі здійснення технічного нагляду під час виконання будівельних робіт на об'єкті: («Нове будівництво Національного військового меморіального кладовища за адресою: **«Інформація доступ до якої обмежено»** І черга будівництва (1-2 пускові комплекси)», ідентифікатор процедури закупівлі на вебпорталі «Prozorro» № **«Інформація доступ до якої обмежено»**», в частині встановлення вимоги надання учасником цієї процедури закупівлі у складі своєї пропозиції акту огляду об'єкту, за підписом представників учасника і замовника. Наведене рішення Установою виконано у повному обсязі.

(50) В тексті комісії Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель від 10.10.2024 № 16659-р/пк-пз останнім підсумовано, що виходячи з наведеного, взяти участь у Процедурі закупівлі зможуть суб'єкти господарювання, які зможуть надати акт огляду об'єкту, за підписом представників Учасника і Замовника, що є **дискримінаційним по відношенню до інших суб'єктів господарювання.**

6. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ

(51) Оскільки Процедура закупівлі вже відбулася, дії ДУ «Національне військове меморіальне кладовище», які полягали у встановленні в Тендерній документації вимоги надання учасником Процедури закупівлі підписаного ним і замовником акту обстеження об'єкту, де мають виконуватися роботи, що є предметом Процедури закупівлі, не є триваючою у часі подією.

(52) Разом з тим, у разі застосування Установою аналогічного підходу під час проведення наступних процедур закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із будівництвом Національного військового меморіального кладовища за адресою: **«Інформація доступ до якої обмежено»**, існують умови, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у вигляді її обмеження та, відповідно, призвести до настання порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

(53) Реальні наміри кожного з учасників ринків у сфері будівництва щодо участі у конкретній процедурі закупівлі є вираженням їх приватного інтересу, який може залежати від багатьох факторів, проте не може обмежуватися встановленням замовником дискримінаційних вимог участі у відповідній процедурі закупівлі, оскільки в розумінні законодавства про захист економічної конкуренції основним завданням органів влади та органів адміністративно-господарського управління та контролю є обов'язок створити конкурентне середовище із дотриманням рівності прав його учасників.

(54) Встановлення замовником у тендерній документації щодо умов проведення відповідної процедури закупівлі вимоги надання учасником підписаного ним і замовником акту обстеження об'єктів, пов'язаних із предметом відповідної процедури закупівлі, може свідчити про створення умов для дискримінаційного та необґрунтованого допуску учасників до участі в такій процедурі закупівлі, спотворення її результатів і, як наслідок, до обмеження конкуренції на ринках у сфері будівництва в межах певної території.

(55) Як зазначено вище, інші суб'єкти господарювання, крім консорціуму «Білдінг Юа», не виявили бажання взяти участь у Процедурі закупівлі, відтак наразі Відділенням не виявлено негативних наслідків дій Установи. Проте, під час проведення майбутніх процедур закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із будівництвом Національного військового меморіального кладовища за адресою: **«Інформація доступ до якої обмежено»**, існує можливість недопуску певних потенційних учасників до участі в таких процедурах закупівель з незалежних від них причин, тобто внаслідок волі замовника, вираженої у невідписанні акту обстеження об'єктів, пов'язаних із предметом відповідної процедури закупівлі.

(56) Такий підхід, у разі його застосування в майбутніх процедурах закупівель, може призвести до дискримінаційних умов для певних учасників, спотворення результатів відповідної процедури закупівлі та, як наслідок, до обмеження конкуренції на ринках у сфері будівництва в межах **«Інформація доступ до якої обмежено»**.

(57) Відповідно до статті 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускається неправомірне обмеження конкуренції.

(58) Згідно із статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» *економічна конкуренція* - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

(59) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

(60) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

(61) Таким чином, дії ДУ «Національне військове меморіальне кладовище», які полягають у встановленні в Тендерній документації вимоги надання учасником Процедури закупівлі підписаного ним і замовником акту обстеження об'єкту, де мають виконуватися роботи, що є предметом Процедури закупівлі, яка не передбачена чинним законодавством та має дискримінаційний характер, може містити ознаки порушення, передбаченого частиною першою статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу адміністративно-господарського

управління та контролю, що можуть призвести до обмеження конкуренції на ринках у сфері будівництва в межах **«Інформація доступ до якої обмежено»**.

(62) Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

(63) Частиною четвертою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюються органами Антимонопольного комітету України.

(64) Згідно з частиною шостою статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» адміністративна колегія територіального відділення Антимонопольного комітету України має повноваження надавати обов'язкові для розгляду рекомендації та вносити до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, установ, організацій, суб'єктів господарювання, об'єднань пропозиції щодо здійснення заходів, спрямованих на обмеження монополізму, розвиток підприємництва і конкуренції, запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, а також щодо припинення дій або бездіяльності, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Враховуючи викладене, з метою здійснення заходів, спрямованих на запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі частини шостої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Державній установі «Національне військове меморіальне кладовище» (ідентифікаційний код юридичної особи **«Інформація доступ до якої обмежено»**) вжити заходи стосовно недопущення можливості використання у тендерних документаціях щодо умов проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із будівництвом Національного військового меморіального кладовища за адресою: **«Інформація доступ до якої обмежено»**, дискримінаційних вимог участі у таких процедурах закупівель у вигляді необхідності надання учасником процедури закупівлі підписаного ним і замовником акту обстеження об'єктів, пов'язаних із предметом відповідної процедури закупівлі.

Рекомендації адміністративної колегії Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами та особами, яким вони надані.

Про результати розгляду цих рекомендацій письмово повідомити Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **10-ти денний строк** з дня їх отримання.

Голова адміністративної колегії –
голова Відділення

Андрій ПОГОРЄЛОВ